

Kapitola 4

V sobotu ráno, jako každý týden přesně v deset hodin, se v ředitelně koleje lady Swathlingové usadily lady Swathlingová a Caroline Dupayneová k poradě. To, že šlo o polooficiální záležitost, kterou by bylo možno zrušit jen z důvodů osobní tragédie a přerušit by ji mohla jen káva, kterou přinášeli v jedenáct, bylo pro jejich vztah typické. I uspořádání místnosti to vyjadřovalo. Seděly proti sobě ve stejných křeslech u mahagonového stolu před širokým oknem vedoucím na jih. Byl z něho výhled na trávník, pečlivě ošetřované keřky růží ukazovaly holé pichlavé stonky nad zkypřenou půdou bez plevele. Za trávníkem se blyštěla Temže jako matné stříbro pod ranní oblohou.

Dům v Richmondu byl hlavním přínosem, který lady Swathlingová vložila do jejich společného podniku. Tuto školu založila její tchyně, poté ji zdědil její syn a nyní přešla na snachu. Až do příchodu Caroline Dupayneové ani škola ani dům za jejího dozoru nijak nevzkvétaly, ale dům zůstával krásný v časech dobrých i zlých. Jeho majitelka, podle názoru svého i druhých, také.

Lady Swathlingová se nikdy neptala sebe samé, zda má svou společnici ráda. Nebyla to otázka, kterou by někdy sobě nebo někomu jinému položila. Lidé byli užiteční, nebo neužiteční; příjemní, takže se s nimi dalo vydržet, nebo otravné, kterým bylo lépe se vyhnout. Líbili se jí známí, kteří dobře vypadali, nebo přinejmenším byli dobře upravení, a pokud je jejich geny nebo osudy nijak nevyznamenaly, alespoň co nejvíc využili toho, co měli. Nikdy nevstoupila do ředitelny na každotýdenní poradě, aniž by pohlédla do oválného zrcadla, které viselo vedle dveří. Ten pohled byl už automatický, ujištění, které jí dával, nepotřebovala. Nebylo třeba uhladit prošeďivé vlasy s drahým účesem, který byl lehce ležerní, aby nena-

značoval přehnané zaujetí zevnějškem. Dobře ušitá sukně jí sahala do půli lýtek, což byla délka, na níž lpěla bez ohledu na změny módy. Kašmírovou vestu měla přehozenou úmyslně ležérně přes krémovou hedvábnou halenku. Věděla, že působí dojmem elegantní a úspěšné ženy, která dovede řídit svůj život; přesně takhle viděla sebe samu. V osmapadesáti jí záleželo na tom, na čem záleželo už v osmnácti: bylo to vychování a dobrá stavba kostí. Uvědomovala si, že její zjev je pro školu přínosem stejně jako její titul. Byl to ovšem poměrně nový titul z doby Lloyda George a znalci dobře věděli, že tenkrát se propůjčovaly spíše za služby ministerskému předsedovi a straně než zemi, ale dnes by o to mohli dbát jen naivkové; titul byl titul.

Milovala ten dům s vášní, kterou necítila k žádnému člověku. Nikdy do něj nevstoupila bez drobného fyzického záchvěvu uspokojení, že je její. Škola, která nesla její jméno, byla nakonec úspěšná, takže bylo dost peněz na udržování domu i zahrady, a ještě nějaké zbývaly. Věděla, že za tento úspěch vděčí Caroline Dupayneové. Dovedla si vybavit téměř každé slovo toho rozhovoru před sedmi lety, kdy jí Caroline, která pracovala sedm měsíců jako její osobní asistentka, směle a bez vyzvání předložila plán reformy; zjevně byla motivována spíš svým odpořem k nepořádku a neúspěchu, než svými osobními ambicemi.

„Dokud neprovedeme změnu, studentky nám budou ubývat. Upřímně řečeno, jsou tu dva problémy: za peníze neposkytujeme hodnotu a nevíme, k čemu tu jsme. Oba problémy jsou fatální. Stále nemůžeme žít v minulosti a současné politické uspořádání je na naší straně. Dnes není pro rodiče žádná výhoda, posílat dívky do ciziny – tahle generace bohatých dětí každou zimu lyžuje v Klosters a cestuje odmalička. Svět je nebezpečné místo a pravděpodobně bude ještě nebezpečnější. Rodiče budou stále víc usilovat o to, aby jejich dcery dostudovaly v Anglii. A co myslíme tím – dostudovaly? Ten pojem je nmoderní, mladým je té-

měř k smíchu. Nemá smysl nabízet jim obvyklý rozvrh vaření, aranžování květin, péče o děti, dobrých způsobů a okořenit to špetkou kultury. Také musí být vidět, že rozlišujeme. Ne že budeme automaticky přijímat někoho jen kvůli tomu, že tatka má na školné. Žádné pitomce; nejsou schopni se nic naučit, ani to nechtějí. Ostatní děti jen táhnou dolů a rozčilují. Žádné psychické zmetky – tohle není drahá psychiatrická klinika. A už žádné delikventy. Drobné krádeže u Harrodse nebo Harveyho Nickse nejsou nic jiného než zlodějna u Woolwortha, třebaže má mamka konto a tatka může policii zaplatit.“

Lady Swathlingová vzdychla. „Byly doby, kdy se člověk mohl spolehnout na lidi z určitého prostředí, že se budou chovat určitým způsobem.“

„Opravdu? Já jsem si toho nevšimla.“ Neúprosně pokračovala: „Především potřebujeme dávat za peníze hodnotu. Na konci roku nebo osmnáctiměsíčního kursu by měly studentky dostat za svoje úsilí něco, čím by se mohly pochlubit. Musíme ospravedlnit své školné – Bůh ví, že je dost vysoké. Zprvč musí být dívky počítačově gramotné. Sekretářské a administrativní znalosti mají vždycky cenu. Pak musíme zajistit, aby plynule mluvily cizími jazyky. Pokud už nějakým mluví, naučíme je další. Měly bychom zahrnout i vaření: to oblíbené, užitečné a společensky módní, a můžeme ho učit na prvotřídní úrovni. Ostatní předměty – společenské dovednosti, péče o dítě, dobré způsoby – by měly být volitelné. Nebyl by problém s uměním. Máme přístup do soukromých sbírek a Londýn je za dveřmi. Myslím, že bychom také mohly pořádat výměny se školami v Paříži, Madridu a Římě.“

Lady Swathlingová se zeptala: „Můžeme si to dovolit?“

„První dva roky to bude boj, ale pak se reforma začne vyplácet. Když dívka řekne: ‚Byla jsem rok u Swathlingové,‘ mělo by to něco znamenat, a také něco platit. Jakmile dosáhnete prestiže, stoupne i počet žaček.“

A to se také stalo. Kolej lady Swathlingové se stala tím, čím ji

Caroline Dupayneová chtěla mít. Lady Swathlingová, která nikdy nezapomněla na urážku, také nikdy nezapomněla na přínos. Caroline Dupayneová se stala první spolureditelkou a pak společnicí. Lady Swathlingová věděla, že bez ní samé škola bude vzkvétat, ale bez její kolegyně ne. Bylo tu i poslední potvrzení splátky dluhu vděčnosti. Mohla by odkázat dům i školu Caroline. Sama neměla děti, ani žádné blízké příbuzné; nikoho, kdo by si dělal nárok na dědictví. A Caroline v roce 1998 ovdověla – Raymond Pratt ve svém mercedesu naboural do stromu – neměla manžela, který by lačnil po podílu. Ještě o tom s Caroline nemluvila, vždyť nebyl žádný spěch. Zatím všechno fungovalo dobře. Těšila se z vědomí, že alespoň v jedné věci má moc ve svých rukou.

Metodicky probraly agendu toho dopoledne. Lady Swathlingová se zeptala: „Máte radost z té nové dívky, Marcie Collinsonové?“

„Velikou. Její matka je blázen, ale ona ne. Zkoušela se dostat na Oxford, ale nevyšlo jí to. Nemá smysl najímat jí domácího učitele, má maturitu s výborným prospěchem. Znamená to buď Oxford, nebo nic, což není moc racionální, vzhledem k velké konkurenci. K tomu by měla samozřejmě větší šanci, kdyby přišla ze státní školy. Nepředpokládám, že jí rok u nás nějak moc pomůže, ale to jsem přirozeně nezdůrazňovala. Chtěla by se zde naučit perfektně pracovat s počítačem, to je její hlavní priorita. Z jazyků si vybrala čínštinu.“

„Nebude to problém?“

„Ani ne. Zním jednoho absolventa v Londýně, který bude rád, že může dávat individuální hodiny. Ta dívka nemá zájem trávit ten rok v cizině. Vypadá to, že nemá sociální citění. Řekla, že toho má dost ze školy, a že je služba v cizině jen formou charitativního imperialismu. Má plnou pusou těch módních frází, ale je chytrá.“

„No dobře, pokud její rodiče mohou zaplatit...“

Pokračovaly. O přestávce na kávu řekla lady Swathlingová:

„Potkala jsem minulý týden u Harveyho Nicholse Celii Mellocovou. Zmínila se v rozhovoru o Dupayneově muzeu. Nevím proč. Koneckonců, byla u nás jen dva semestry. Řekla, že je to divné, že ho studentky nikdy nenavštívily.“

„Umění meziválečných let nemáme na rozvrhu,“ podotkla Caroline. „Moderní dívka se moc nezajímá o dvacátá a třicátá léta. Jak víte, tento semestr se specializujeme na moderní umění. Návštěvu Dupayneova muzea lze uspořádat, ale ten čas by se dal užitečněji strávit v Tate Modern.“

„Pronesla ještě jednu zvláštní věc, když odcházela,“ pokračovala lady Swathlingová. „Že Dupayneovo muzeum rozhodně návštěvu oplatí a že je vám vděčná za rok 1996. Nevysvětlila to. Zajímalo by mě, jak to myslela.“

Paměť lady Swathlingové mohla být děravá, ale ne pokud šlo o čísla nebo data. Caroline se natáhla po konvici, aby si dolila kávu. „Myslím, že nic. V roce 1996 jsem o ní ani neslyšela. Vždycky na sebe upoutávala pozornost. Obvyklá historie: jediné dítě bohatých rodičů, kteří jí poskytnou všechno kromě svého času.“

„Máte v úmyslu muzeum provozovat dál? Není nějaký problém s pronájmem?“

Vyznělo to jako neškodný dotaz. Caroline Dupayneová věděla, že jde o víc. Lady Swathlingová si vždycky cenila jisté vazby své školy s prestižním, byť nevelkým muzeem. Byl to také důvod, proč živě souhlasila s tím, že se její společnice znovu rozhodla pro své rodinné jméno.

„S nájmem není žádný problém,“ zavrtěla hlavou Caroline. „Můj starší bratr a já jsme rozhodnutí. Dupayneovo muzeum bude pokračovat.“

Lady Swathlingová se nedala. „A co váš mladší bratr?“

„Neville bude samozřejmě souhlasit. Smlouvu o novém pronájmu podepíše.“